



University of Crete Research Center
UCRC
for the Humanities, the Social & Education Sciences



Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Ανακοίνωση Ολοκλήρωσης του Διεπιστημονικού Συνεδρίου

«Νεολαία και Αντίσταση στη Δικτατορία εντός Ελλάδας (1967-74) και διεθνώς: Προσεγγίσεις Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του διαδικτυακού, Διεπιστημονικού Συνεδρίου “Youth Resisting Dictatorship in Greece (1967-74) and beyond: Social Sciences and Humanities Perspectives” («Νεολαία και Αντίσταση στη Δικτατορία εντός Ελλάδας (1967-74) και διεθνώς: Προσεγγίσεις Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»), που διοργάνωσε, υπό το έργο της ΕΕ "Free your mind: Youth Activism in Southern Europe in Times of Dictatorship" (FYM), το Κέντρο Ερευνών και Μελετών για τις Ανθρωπιστικές, τις Κοινωνικές και τις Επιστήμες Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΚΕΜΕ-ΠΚ) στις 19 & 20 Νοεμβρίου 2021.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε προφορικές παρουσιάσεις 29 ομιλητών, και την κεντρική ομιλία διακεκριμένου στο θέμα επιστήμονα, από τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Περισσότεροι από 145 συμμετέχοντες, ερευνητές/-τριες, διδάσκοντες/ουσες Πανεπιστημίων, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες, καθώς και το ευρύτερο κοινό [42% άνδρες / 56% γυναίκες], [75% μεταξύ 30-65 ετών, 20% κάτω των 30 ετών, 5% άνω των 65 ετών] από 7 χώρες [Ελλάδα, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Γερμανία, Σουηδία, Καναδά], συμμετείχαν (ως ομιλητές ή κοινό) μέσω της πλατφόρμας της εκδήλωσης. Επιπλέον, η κεντρική ομιλία και η 9η Συνεδρία είχαν 155 και 24 προβολές αντίστοιχα μέσω live-streaming.

Στόχος του συνεδρίου ήταν η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη μνήμη, την κοινή ιστορία και τις κοινές αξίες, καθώς και τον σκοπό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι να προάγει την ειρήνη, τις αξίες της και την ευημερία των λαών της ενισχύοντας τον διάλογο, τον προβληματισμό και την ανάπτυξη δικτύων.

Με επίκεντρο την Αντίσταση της Νεολαίας στη Δικτατορία εντός Ελλάδας (1967-74) και διεθνώς, το συνέδριο ασχολήθηκε με ποικίλα θέματα σχετικά με το θέμα, αντλώντας από διαφορετικά πεδία των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Το πρόγραμμα περιελάμβανε εννέα θεματικές συνεδρίες, με 2-3 παρουσιάσεις η κάθε μία, ακολουθούμενες από σύντομες συζητήσεις. Ακόμη, στο στρογγυλό τραπέζι δόθηκε μια ευρύτερη, συγκριτική οπτική για τη νεολαία που αντιστάθηκε στη δικτατορία και προκάλεσε τα πολιτικά πλαίσια κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60 και του '70 στην Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ελλάδα και διεθνώς.

Στις εισηγήσεις τέθηκαν ερωτήσεις σχετικά με το ρόλο που διαδραμάτισαν οι φοιτητικές κινητοποιήσεις στον αγώνα κατά της δικτατορίας, την κουλτούρα της νεολαίας και την οικοδόμηση συλλογικών ταυτοτήτων σε σχέση με τις κοινωνικο-ιστορικές συνθήκες, καθώς και με τους στόχους, τις αξίες και τα ιδανικά των νέων την περίοδο αυτή – τόσο αυτών που συμμετείχαν ενεργά στην αντίσταση όσο και αυτών που έμειναν σιωπηλοί. Επίσης, συζητήθηκε η λειτουργία των μηχανισμών επιτήρησης και καταστολής, καθώς και οι θεσμικές αντιδράσεις του πανεπιστημίου κατά τη διάρκεια της δικτατορίας αλλά και η παρέμβαση του αυταρχικού καθεστώτος στη φοιτητική ζωή, η οργάνωση συλλογικής δράσης και η πρόσληψη πολιτικών ευκαιριών από την ίδια την νεολαία, η επιρροή των κοινωνικών κινημάτων και σημεία καμπής στην ιστορία. Οι ομιλητές αναφέρθηκαν ακόμα στην

καλλιτεχνική έκφραση και την πολιτιστική παραγωγή αυτής της περιόδου, στο ρόλο των συναισθημάτων, στις υποκειμενικές της νεολαίας και στο ρόλο που έπαιξαν οι ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού.

Μια διεπιστημονική προσέγγιση διεύρυνε το αντικείμενο των συζητήσεων και εμπλούτισε το διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων. Τα περισσότερα από τα παραπάνω ζητήματα εξετάστηκαν κριτικά από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Ο διάλογος μεταξύ μελετητών της σύγχρονης ιστορίας, της κοινωνιολογίας, των πολιτικών επιστημών, της λογοτεχνίας, της φιλολογίας, της κοινωνικής ψυχολογίας, της εκπαίδευσης και της φιλοσοφίας και των υποπεδίων και διατομών τους πρόσφεραν μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των διαφόρων επιρροών και των διαφορετικών τρόπων εξέτασης ζητημάτων όπως η κουλτούρα της νεολαίας, η αντίσταση στα αυταρχικά καθεστώτα και η κινητοποίηση της νεολαίας προς την (επανα)δικδίκηση της δημοκρατίας ή τον μετασχηματισμό της κοινωνίας γενικότερα. Τόσο νέα όσο και ώριμα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας συμμετείχαν σε αυτό το συνέδριο με τις παρουσιάσεις τους βασισμένες σε ένα εύρος μεθοδολογικών προσεγγίσεων, ερευνητικών εργαλείων και πόρων (π.χ. επίσημα αρχεία και δελτία τύπου εκείνης της περιόδου, προσωπικές μαρτυρίες, συνεντεύξεις, κινηματογραφικά υλικό και ντοκιμαντέρ, λογοτεχνικά κείμενα, μουσική και ηχητικό υλικό).

Μεταξύ των πολλών ζητημάτων που τέθηκαν, τονίστηκε ο πρωτοποριακός ρόλος που έπαιξε η νεολαία κατά τη διάρκεια των λεγόμενων Long Sixties. Η ύπαρξη κοινών χαρακτηριστικών στις φοιτητικές και νεανικές κινητοποιήσεις ενάντια σε αυταρχικά καθεστώτα σε όλες τις χώρες της Νότιας Ευρώπης αναγνωρίστηκε, δεδομένης της διάδοσης και οικειοποίησης διεθνών ιδεών, κυρίως συσχετιζόμενων με την εξέλιξη του κινήματος της Νέας Αριστεράς στη Δύση. Όσον αφορά τις φοιτητικές κινητοποιήσεις κατά της Χούντας, αναδείχθηκε η προβληματική του ίδιου του χαρακτήρα της δράσης τους, οργανωμένης ή αυθόρμητης, και τέθηκε το ερώτημα εάν η μοναδικότητα και τα καινοτόμα χαρακτηριστικά της από τα κάτω δράσης πρέπει σε κάθε περίπτωση να μελετηθούν σε σχέση με τα κοινωνικά κινήματα και τους συγκρουσιακούς κύκλους της ευρύτερης περιόδου. Επιπλέον, συζητήθηκε η ώσμωση μεταξύ των ρευμάτων της νεανικής κουλτούρας και των πολιτικών οργανώσεων της νεολαίας καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των δυτικών επιρροών και του πολιτισμικού αντι-δυτικισμού της αριστεράς, αλλά και της ριζοσπαστικοποίησης της αριστεράς. Αναγνωρίστηκε ότι η επιτυχία της εξέγερσης του Πολυτεχνείου έγκειται στην αποκάλυψη της θανατηφόρας επέμβασης της δικτατορίας, αφαιρώντας της έτσι κάθε είδους δημόσιας αποδοχής. Η ποικιλία στις μορφές και τις πρακτικές της αντίστασης συζητήθηκε σε σχέση με τις κοινωνικοπολιτικές συνθήκες. Παράλληλα με την πολιτική κινητοποίηση, η λογοτεχνία, ο κινηματογράφος και η μουσική χρησιμοποίησαν διάφορους τρόπους για να αναπαραστήσουν αυτήν την περίοδο, να εκφράσουν τη διαφωνία τους στον αυταρχισμό, να αποφύγουν τη λογοκρισία, να τονώσουν το δημόσιο αίσθημα και να διαμορφώσουν αντιλήψεις για τη δικτατορία.

Μέσα από διεπιστημονική συζήτηση, αποκαλύφθηκε η πολυπλοκότητα αυτού του ιδιαίτερα πλούσιου ερευνητικού πεδίου. Συνολικά, το συνέδριο ενίσχυσε τη μνήμη μέσω κριτικών στοχασμών για τα κοινωνικά επιτεύγματα της νεανικής αντίστασης του παρελθόντος, εμβαθύνοντας έτσι τις γνώσεις μας για το κοινωνικό-ιστορικό πλαίσιο εκείνης της εποχής και προάγοντας την κατανόησή μας για τις συνθήκες που εμπνέουν τις νέες γενιές να κινητοποιηθούν προς μια πιο δημοκρατική, δίκαιη και ειρηνική κοινωνία.

Η διοργάνωση του συνεδρίου εντάχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Free your mind: Youth Activism in Southern Europe in Times of Dictatorship" (FYM), υπό το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ» (Strand 1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΜΝΗΜΗ), Αριθμός Έργου: 617561-CITIZ-1-2020-1-PT-CITIZ-REMEM, Grant Decision: Αρ.617561. Το έργο συντονίζεται από το Iscte - Instituto Universitário de Lisboa, με εταίρους την Associação Cultural Ephemera, το ΚΕΜΕ-ΠΚ, το Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης και την Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Σπουδών / Ιστορικό Μουσείο Κρήτης.

Λόγω της αβεβαιότητας που επικρατεί ως αποτέλεσμα της πανδημίας του COVID-19, το διήμερο διεπιστημονικό συνέδριο διεξήχθη διαδικτυακά. Κύρια γλώσσα του συνεδρίου ήταν η αγγλική, με ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά και τα αγγλικά.

Μελλοντικές δράσεις του έργου “Free your mind: Youth Activism in Southern Europe in Times of Dictatorship - FYM” που θα διεξαχθούν σε Πορτογαλία, Ισπανία και Ελλάδα, περιλαμβάνουν: τη διοργάνωση έκθεσης σχετικά με τον ακτιβισμό των φοιτητών/νέων κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής δικτατορίας, μία δημόσια συζήτηση με ακαδημαϊκούς και ακτιβιστές στη Λισαβόνα, μια εκπαιδευτική δραστηριότητα για μαθητές και καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ένα στρογγυλό τραπέζι για τον ακτιβισμό των νέων/φοιτητών στην Ισπανία τη δεκαετία του '60 και του '70 στη Μαδρίτη, καθώς και μια εκδήλωση για μαθητές και το ευρύ κοινό στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης στο Ηράκλειο σε συνεργασία με το ΚΕΜΕ-ΠΚ.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το συνέδριο και τις μελλοντικές δραστηριότητες του έργου FYM, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας: <https://fym.keme.uoc.gr/>



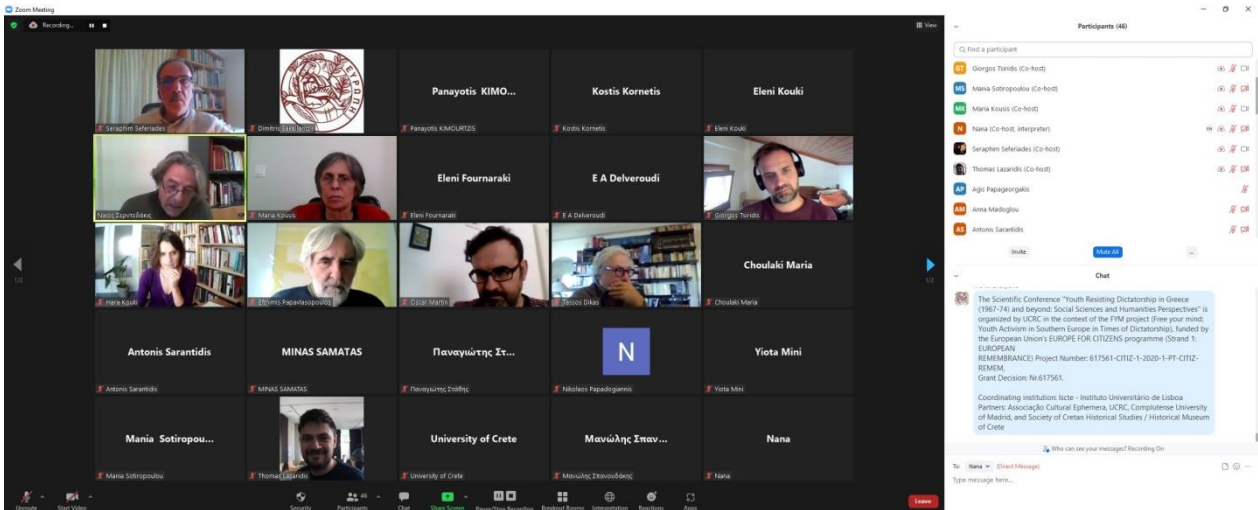
Κεντρικός Ομιλητής: Κωστής Κορνέτης,
Καθηγητής Ayudante,
Τμήμα Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης (UAM)



Χαιρετισμοί: Κωνσταντίνος Τσουκαλάς,
Ομότιμος Καθηγητής Κοινωνιολογίας,
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών



Στρογγυλό Τραπέζι: “Youth resisting dictatorship: a comparative view”
Guya Accornero (PT), Μαρία Κούση (GR), Óscar J. Martín García (SP), Κωστής Καρπόζηλος (GR),
Katrín Uba (SE), Priska Daphi (DE), José Pacheco Pereira (PT)



Συνεδρία 8η. «Αντιδικτατορικό κίνημα και πολιτικό περιβάλλον στην Ελλάδα»

Σχετικά με το ΚΕΜΕ-ΠΚ

Ως μέρος ενός νέου, κορυφαίου ευρωπαϊκού πανεπιστημίου, το ΚΕΜΕ-ΠΚ επικεντρώνεται στην προώθηση της έρευνας αιχμής και στην ανάπτυξη μιας εξωστρεφούς ακαδημαϊκής κοινότητας, με στόχο την προώθηση καινοτόμων ιδεών μέσω σημαντικών συνεργειών. Στο ΚΕΜΕ-ΠΚ εντάσσονται 29 εργαστήρια, περισσότερα από 40 ερευνητικά έργα και 5 αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, με αποτέλεσμα νέοι και έμπειροι ερευνητές να συμμετέχουν σε φιλόδοξη επιστημονική έρευνα, ανταποκρινόμενη σε απαιτητικές κοινωνικές προκλήσεις. Περισσότερες πληροφορίες για τα μέλη και τις δραστηριότητές μας μπορείτε να βρείτε στον [ιστότοπο του ΚΕΜΕ-ΠΚ](#).